

ZALA MEGYEI LEVÉLTÁR

Zalaegerszeg, Széchenyi tér 3.

ÁTTEKINTŐ RAKTÁRI JEGYZÉK

VIII. 619a.

Zala vármegyei Iskolán Kívüli Népművelési Bizottsága Általános iratok 1940-1946

Terjedelme:

1 csomó = 0,055 ifm
1 kötet = 0,02 ifm
Összesen = 0,057 ifm

Helyrajzi jelzete:

csomó: 22. raktár 7. állvány A oszlop 1. polc
iktatókönyvek: 22. raktár 7. állvány A oszlop 8. polc

A fond története:

A két világháború között az iskolán kívüli oktatással több szervezet is foglalkozott. A rövid ideig újra működő Országos Szabadoktatási Tanács nevét 1921-ben Országos Közművelődési Tanácsra változtatták. 1922-ben megszüntetik a Szabadoktatási Tanácsot és létrehozzák az Iskolán kívüli Népművelési Bizottságot. A két világháború közt a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) felügyelete alá tartozott az iskolán kívüli népművelés. Az ismeretterjesztő, műkedvelő, népkönyvtári és szakköri jellegű tevékenységek irányítására és felügyeletére jött létre a VKM-n belül a külön ügyosztály. Ezek irányítására helyi szinten bizottságokat hoztak létre, melyekben egyházi és világi szervezetek, államhatalmi helyi képviselők (polgármester, alispán, királyi tanfelügyelő) és a VKM által kinevezett személyek vettek részt. A bizottság elnöke általában a helyi vezető (polgármester...) volt, előadója, jegyzője és ügyviteli intézője a népművelési titkár, akit a vallás- és közoktatásügyi miniszter alkalmazott. Ennek a tevékenységnek a tartalmát és szervezeti kereteit az 1925-ben kiadott „Népművelési Tájékoztató” foglalta össze. Ez szerint a népművelés célja az „iskola által nyújtott műveltség kiegészítése” és a „lelki élet művelése” volt. Ehhez ismeretterjesztő előadásokat szerveztek, kedvelt célcsoport az analfabéták voltak. Szerveztek még olyan képzést nem nyújtó tanfolyamokat is, amelyeken nyelvi, ének-zenei, háziipari ismereteket lehetett elsajátítani. Fontosak voltak még a műkedvelő előadások, melyekhez a VKM az előadható színdarabokról jegyzéket készített.

1945. július 7-én kezdte meg a működését a VKM iskolán kívüli népművelési ügyosztálya, amely 1946. március végéig működött, amikor is létrejött a megyei Szabadművelődési Felügyelője hivatal (XXIV.721).

Kutatási lehetőségek:

Zala vármegyei Iskolán Kívüli Népművelési Bizottságának iratai nagyon hiányosak, minösszesen az 1945. és 1946. év található meg a levéltárban. Az iratok sorszámosak. Az 1946. évben külön állagot (b) képeznek a községi könyvtári jegyzékek. Az iratokhoz egy iktatókönyv tartozik, ami az 1940-41. évekre vonatkozik.

Raktári egység sorszáma	Tárolás módja	Irat fajtája	Évkör	Iktatószám	Az irat tárgya
1.	doboz	Iktatott irat	1945	21-138	
		Iktatószám nélküli irat			Orvosok, védőnők részvétele az iskolán kívüli népművelésben
					Tájékoztató a népművelők számára
					Községi ideiglenes népművelési tanács megalakítása
		Iktatott irat	1946	4-124	
2.	kötet	iktatókönyv	1940-1941		

Zalaegerszeg, 2009. március 12.

Erős Krisztina
levéltáros